چالش‌های اشتغال استان روی میز نمایندگان مجلس

مدیران دولتی مشکلات اشتغال استان را با نمایندگان مجلس در میان گذاشتند

فرزانه شهامت

«حاج‌آقا، محال است بتوانیم وام بگیریم.» نماینده مردم مشهد در مجلس می‌گوید این جمله را بارها از مردمی که به دفترش مراجعه کرده و لنگ چند میلیون تومان وام بوده‌اند شنیده است. به گفته حجت‌الاسلام نصرا... پژمانفر، دست برخی قشرها مثل روستاییان و عشایر، نیز آن‌ها که تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی هستند از این منابع کوتاه است چون «بانک‌ها الزام بانک مرکزی به داشتن یک ضامن معتبر را به یک ضامن کارمند، تفسیر به رأی می‌کنند».

این یکی از مشکلات مطرح‌شده در نشست شورای هماهنگی مدیران استانی زیرمجموعه وزارت کار با تعدادی از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی بود، جلسه‌ای ماهانه که از اوایل وقت اداری دیروز شروع شد و تا ظهر ادامه پیدا کرد. بیشتر دستگاه‌های اجرایی در سطح مدیرکل در جلسه حضور پیدا کرده بودند و گرفتاری‌های خود را به امید پیگیری‌های ملی در میان گذاشتند. ابتدا قرار بود به دلیل برخی نگرانی‌ها جلسه به صورت غیررسمی برگزار شود اما با پیگیری‌های شهرآرا و موافقت ریاست جلسه، در نهایت بنا بر انتشار خبر جلسه گذاشته شد.

قابل دفاع نیست

رئیس مجمع نمایندگان استان که ریاست جلسه را بر عهده داشت همان ابتدا تکلیف مدیران حاضر را روشن کرد و گفت که بنای دریافت گزارش عملکرد ندارد بلکه با کمک مجمع نمایندگان استان، به دنبال دریافت گزارش‌های دقیق از مشکلات مدیران استانی و پیگیری مطالبات خراسان‌رضوی در سطح ملی است. پژمانفر اشتغال را نخستین هدف‌گذاری در دور جدید برگزاری این جلسات دانست و تأکید کرد: با وجود منابع فراوان استان، نرخ بیکاری نگرانی‌هایی جدی ایجاد کرده است. منابعی در قانون دیده شده اما متأسفانه تخصیص‌ها به اندازه‌ای کم است که حتی جواب‌گوی ۱۰ درصد نیازها هم نیست. در این میان، برخی دستگاه‌ها هم سخت‌گیری‌ها و تفسیر به رأی‌هایی دارند که کار را دشوارتر می‌کند.

فهرست گرفتاری‌ها

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان نیز با اشاره به سیاست‌های ستاد اقتصاد مقاومتی، یک‌ششم شدن میزان اعتبارات مشاغل خانگی را در سال ۹۸ در مقایسه با پارسال یکی از مشکلات اشتغال استان برشمرد و گفت: از دیگر مشکلات استان، آیین‌نامه استفاده از اعتبارات صندوق توسعه برای اشتغال روستاییان و عشایر است. محمد سنجری افزود: قبلا رویه این بود که متقاضی، پیش از ثبت‌نام در سامانه، به دستگاه مربوط مراجعه می‌کرد و دستگاه اجرایی، صلاحیت و تخصص متقاضی را برای استفاده از تسهیلات بررسی می‌کرد. امسال با تغییر رویه، با حجم زیادی از ثبت‌نام متقاضیان مواجه شدیم. ۳۹ هزار نفر در سامانه کارا ثبت‌نام کردند که بررسی آن‌ها بسیار زمان‌بر بود. ۵۰ درصدشان به دلیل نامتناسب بودن رسته‌ها در همان مرحله نخست حذف شدند که نارضایتی‌های اجتماعی را به دنبال داشت. ۱۷ هزار نفری که تأیید شدند، ۲۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار لازم دارند اما رقم ابلاغ‌شده ۶۵۲ میلیارد تومان است. اعتبارات استان تناسبی با حجم متقاضیان ندارد. به بیان دیگر ۷٫۱ جمعیت روستایی کشور و سهم ۵٫۱ درصدی اعتبارات یادشده را داریم. تخصیص ناکامل این اعتبارات گلایه دیگری بود که سنجری مطرح کرد و در توضیح آن گفت: از ۶۵۲میلیارد تومانی که اشاره شد، ۵۶۵ میلیارد تومان ابلاغ و ۴۰۶ میلیارد تومان جذب شده است. با این رقم نمی‌شود ۲۰۰۰میلیارد تومان طرح را حمایت کرد. نکته بعدی که مدیرکل کار استان اشاره کرد این بود که حدود نیمی از اعتبارات یادشده، به دستگاه‌های حمایتی اختصاص پیدا کرده و با این تصمیم، کار عملا متوقف شده است. چون مددجویان کمیته امداد و بهزیستی نمی‌توانند ضامن کارمند به بانک‌ها معرفی کنند، میزان جذب تسهیلات در بخش حمایتی ۴۰درصد است.

اعتبارات ذره‌بینی فنی و حرفه‌ای

مدیرکل آموزش‌های فنی و حرفه‌ای استان نیز در سخنانی به نقش آموزش‌های سازمان متبوع خود در کاهش نرخ بیکاری اشاره کرد و گفت: با وجود گران بودن آموزش‌های ما در مقایسه با آموزش‌های تئوری برخی دانشگاه‌ها و مدارس، سهم اعتبارات فنی و حرفه‌ای از کل اعتبارات آموزشی کشور فقط ۱٫۶ درصد است. اگر همین ۱٫۶ درصد را معادل ۱۰۰ در نظر بگیریم، ۹۴ درصد مربوط به اعتبارات پرسنلی است. این در حالی است که سازمان، ۱۷ گروه مخاطب دارد: از صنایع، دانشگاه‌ها و مهاجران گرفته تا معتادان بهبودیافته. درخواست مشخص افشین رحیمی از نمایندگانی چون محمود نگهبان سلامی که در جلسه حضور داشت و سابقه حضور در کمیسیون تلفیق را دارد این بود که سهم سازمان در اعتبارات آموزشی بودجه ۹۹ افزایش یابد. از دیگر نکات مطرح‌شده در جلسه، وجود ۲۵ هزار کارگر ساختمانی متقاضی در صف برای استفاده از بیمه کارگران ساختمانی و دیده نشدن اعتباری برای این مهم در سال جاری بود. صحبت‌های نماینده کاشمر، بردسکن و خلیل‌آباد در مجلس شورای اسلامی نیز با ۲ نکته سیاه و سفید همراه بود. بهروز بنیادی ابتدا گفت که طرحی در مجلس به مراحل نهایی رسیده است که نحوه پرداخت حق بیمه کارگران ساختمانی را روشن می‌کند و به اختلافات شهرداری‌ها و تأمین اجتماعی پایان می‌دهد. نکته تاریک او عواقب بالارفتن اجاره‌بهای منازل بود که به گفته وی چادرنشینی برخی اجاره‌نشین‌ها در حوزه انتخابیه وی را موجب شده است. بنیادی با اشاره به نزدیک بودن فصل زمستان، از مدیر کل بهزیستی استان خواست پیش از فرارسیدن فصل سرما و از همین حالا به فکر تأمین مبالغ لازم برای تأمین رهن این دست خانوارها باشد.

برپایی نمایشگاه فرهنگ، هنر و غذا در مشهد

«خیابان غذا» پروژه‌ای است که به همت مدیریت گردشگری معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد در نوروز ۱۳۹۷ برگزار شد. جدا از استقبال شایان‌توجه مردم از این برنامه که در بسیاری روزها از مرز چند هزار نفر می‌گذشت، ارزیابی‌های کیفی و کمی نیز مؤید رضایت مردم از این برنامه بود. همین مسئله سبب شد مدیران شهری تلاش کنند با برنامه‌ریزی مناسب، این جشنواره را به صورت دوره‌ای در مشهد برگزار کنند.

مدیرعامل سازمان سامان‌دهی مشاغل شهری و فراورده‌های کشاورزی شهرداری مشهد در این باره گفت: چهارمین جشنواره فرهنگ، هنر و غذا تا هفتم شهریورماه امسال از ساعت ۲۰ تا ۱ بامداد در بولوار خیام، حدفاصل چهارراه ارشاد تا چهارراه خیام، برگزار می‌شود.

بهروز کیانی با بیان اینکه در این نمایشگاه غرفه‌های عرضه کالاهای داخلی و صنایع دستی و همچنین غرف عرضه فست‌فود، غذاهای سنتی و غذاهای بین‌المللی نیز مشغول به فعالیت هستند افزود: در حاشیه جشنواره، برنامه‌های فرهنگی نیز در قالب نمایش‌های عروسکی و خیمه‌شب‌بازی و مسابقات فرهنگی و هنری برگزار می‌شود.

وی افزود: نخستین رویداد خیابان غذا در ابتدای سال جاری و در ایام نوروز برگزار شد که با استقبال بی‌نظیر شهروندان و زائران حضرت رضا(ع) روبه‌رو گردید. امیدواریم این تعداد در رویدادهای آینده نیز افزایش یابد.

موانع بزرگ مقابل صنایع کوچک

توسعه صنایع خرد در خراسان رضوی با مشکلات بسیاری روبه‌رو است

موسوی‌زاده

صنایع کوچک نه مانند صنایع بزرگ نفتی و پتروشیمی امکان صدور مواد خام و کسب درآمدهای ارزی را دارند و نه مانند بخش تجارت امکان واردات کالا با ارزهای نفتی و تزریق آن‌ها را به بازار.

همین مسئله سبب شده است در هر بحران اقتصادی به‌اصطلاح مرغ عزا و عروسی شوند به طوری که به صورت متداول اولین تکانه‌های اقتصادی بر صنایع کوچک وارد می‌شود.

اکنون حدود دو هزار و ۶۰۰ واحد صنعتی با اشتغال ۷۵ هزار نفر در شهرکها و نواحی صنعتی این استان مستقر می باشند.این صنایع با وجود نقش مهمی که در تولید و اشتغال استان دارند، این روزها به دلیل نوسانات اقتصادی یک سال گذشته، با چالش‌های جدی مواجه هستند، به طوری که به گفته مسعود مهدی‌زاده مقدم، مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی، اکنون ۱۲ درصد واحدهای استان راکد و حدود ۲۰ درصد از واحدهای صنعتی با کمتر از ۵۰ درصد در حال فعالیت‌اند؛ اما چه عواملی سبب شده است این صنایع دچار عارضه شوند؟

۱ افزایش دپوی محصولات

هرچند افزایش قیمت ارز به‌ظاهر سبب افزایش مزیت نسبی بسیاری از محصولات صنایع کوچک در مقایسه با مشابه خارجی شده، اما کاهش بیش از پنجاه‌درصدی قدرت خرید مردم نیز سبب افت شدید تقاضا در بازار داخلی شده است.

به گفته دبیر خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، دپوی محصولات در انبارها به یکی از مشکلات صنایع کوچک استان تبدیل شده است.

فیروز ابراهیمی با اشاره به اینکه در شرایط فعلی بهترین راهکار برای برون‌رفت از وضعیت فعلی تسهیل صادرات است می‌گوید: با این حال، در عمل بخشنامه‌های متعدد و اتخاذ سیاست‌های ارزی متضاد در یک سال اخیر، عرصه را برای صادرات محصولات صنایع کوچک تنگ کرده است.

وی ادامه می‌دهد: به عنوان مثال، در حالی که عمده مراودات مالی ما در حوزه‌های صادراتی به صورت ریالی است، مسئولان بانکی مدام اصرار دارند صادرکنندگان پول حاصل از صادرات خود را به صورت ارزی وارد کشور کنند. بررسی آمارهای گمرک گفته‌های دبیر خانه صنعت استان را تأیید می‌کند. در حالی که در سال گذشته ۲ میلیارد و ۲۵۴ میلیون دلار از گمرکات و بازارچه‌های مرزی خراسان رضوی به خارج از کشور صادر شده بود، صنایع کوچک فقط ۲۱۱میلیون یورو صادرات داشتند. با این حال، معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی از رشد چهل‌درصدی صادرات وزنی واحدهای صنعتی در سال گذشته خبر می‌دهد و می‌گوید: افزایش قیمت ارز و افزایش مزیت نسبی کالاهای ایرانی زمینه رشد صادرات صنایع کوچک را فراهم کرد.

مجید علیخواه می‌افزاید: مشکل اصلی واحدهای صنعتی دپوی محصولات آن‌ها در انبار است. برای حل این مشکل سعی شده است با ایجاد و حمایت از شرکت‌های صادراتی، زمینه توسعه بازارهای هدف کالاهای تولیدی صنایع کوچک فراهم آید.

وی ادامه می‌دهد: همچنین به منظور تأمین مواد اولیه صنایع کوچک نیز شرکت‌های تأمین ایجاد شده‌اند که وظیفه آن‌ها فراهم کردن مواد اولیه و عرضه آن‌ها به کارخانه‌هاست. این کارخانه‌ها به منظور تمرکز کارخانه بر تولید ایجاد شده‌اند و تاکنون عملکرد خوبی داشته‌اند.

۲ اشباع صنایع

حتی اگر از کنار شوک‌های وارده در یک سال اخیر از صنایع کوچک نیز بگذریم، وجود برخی از مشکلات قدیمی سبب شده است در عمل، این صنایع با وجود تدابیر مختلف مانند تزریق تسهیلات، نتوانند به سطح قابل قبولی در تولید برسند، و همواره کمتر از ظرفیت فعالیت کنند. یکی از این مشکلات افزایش بی‌رویه صدور پروانه‌های فعالیت برای واحدهای تولیدی مشابه است. افزایش واحدهای تولیدی که یک کالا را در مقیاس اندک تولید می‌کنند، هزینه تمام‌شده آن‌ها را افزایش داده و سبب گرانی محصولات نهایی شده است.

محمد بحرینیان، کارشناس اقتصادی، در این باره ضمن انتقاد از افزایش بی‌رویه صدور مجوزهای صنعتی، می‌گوید: ۹۸۵ واحد فرش ماشینی دارای پروانه بهره‌برداری در کل کشور داریم و ۲۸۵ واحد هم در دست اجراست. در هیچ جای دنیا، حتی چین، این‌طور نیست.

۳ ارتباط نداشتن صنایع کوچک با یکدیگر

یکی دیگر از مشکلات صنایع کوچک در خراسان رضوی ارتباط نداشتن آن‌ها با یکدیگر است. در حالی که در کشورهای توسعه‌یافته ده‌ها واحد تولیدی کوچک به صورت مکمل به تولید اجزای مختلف یک محصول و مونتاژ نهایی آن اقدام می‌کنند، در ایران معمولا واحدهای تولیدی کوچک به صورت جزیره‌ای عمل می‌کنند. این مسئله سبب شده است هزینه تمام‌شده محصولات صنایع کوچک در ایران گران باشد. از این رو، کارشناسان پیشنهاد می‌کنند مسئولان صنعتی و بخش خصوصی با برنامه‌ریزی مناسب، بسترهای ایجاد خوشه‌های صنعتی را فراهم کنند. در این خوشه‌ها واحدهای تولیدی کوچک می‌توانند به صورت مکمل فعالیت کنند تا از این طریق، هزینه‌های خود را در زمینه تولید و بازاریابی کاهش دهند.

۴ کمبود نقدینگی

بررسی‌ها نشان می‌دهد افزایش قیمت ارز در سال گذشته سبب شده است نیاز واحدهای تولیدی به نقدینگی ۳ برابر افزایش یابد. در سال ۹۷ با وجود کاهش ارزش ریال، بانک‌های استان ۱۸۵۲ میلیارد تومان به بخش صنعت تسهیلات دادند. در این سال، سهم بخش صنعت از کل تسهیلات به ۲۲/۸ درصد کاهش یافته بود. با این حال، بر اساس وعده مسئولان استانی قرار است امسال ۴۵۰۰ میلیارد تومان به بخش صنعت داده شود و سهم این بخش از تسهیلات استان به ۳۰درصد افزایش یابد. فعالان عرصه تولید معتقدند که معمولا بخش عمده‌ای از تسهیلات صرف استمهال وام‌های گذشته می‌شود و در عمل، منابع مالی جدیدی به تولید تزریق نمی‌شود. این مسئله سبب می‌شود واحدهای تولیدی برخلاف آمارهای روی کاغذ که نشان‌دهنده رشد تسهیلات است، از دریافت منابع مالی محروم باشند.

۵ هماهنگ نبودن بخش تولید و تجارت

با وجود استقرار صدها واحد تولیدی کوچک در خراسان رضوی، بررسی وضعیت بازار مشهد نشان می‌دهد این بازار در اختیار کالاهای خارجی است و واحدهای تولیدی استان سهم چندانی از چرخه مالی تجارت در این شهر ندارند. به گفته دبیر خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، وجود ناهماهنگی در سیاست‌های تولیدی و تجاری در عمل سبب ایجاد چنین وضعیتی شده است. ابراهیمی، دبیر خانه صنعت و معدن خراسان‌رضوی، با اشاره به ادغام وزارت بازرگانی و صنعت می‌گوید: هر چند این کار با هدف حل مشکل ناهماهنگی تجارت و تولید صورت گرفت، در عمل به این دلیل که ادغام وزارتخانه‌ها به طور مناسب صورت نگرفت، مشکلات هماهنگ نبودن بخش تجارت و صنعت همچنان باقی مانده است.

با حضور ۱۵۰ نفر از پرسنل وظیفه ارتش و با همکاری جهاددانشگاهی استان برگزار گردید؛

جشن فارغ‌التحصیلی سربازان جوان خراسان رضوی در طرح سرباز مهارت

با حضور ۱۵۰ نفر از پرسنل وظیفه ارتش و با همکاری سازمان جهاددانشگاهی خراسان رضوی، جشن فارغ‌التحصیلی سربازان جوان خراسان رضوی در طرح سرباز مهارت برگزار گردید.

به گزارش روابط عمومی سازمان جهاددانشگاهی خراسان رضوی، سرتیپ ۲ ستاد رضا غفاری در این مراسم که در محل سالن اجتماعات تیپ ۳۷۷ امیر شهید پرویز حبرانی برگزار گردید، افزود: در راستای اجرایی کردن تدابیر مقام معظم رهبری در امر مهارت آموزی برای سربازان وظیفه، طرح مهارت آموزی سربازان وظیفه در کنار آموزش‌های نظامی از سه سال گذشته آغاز شد. رئیس اداره آموزش یگانی معاونت تربیت و آموزش ارتش جمهوری اسلامی ایران، هدف از این طرح را یادگیری مهارت و ورود سربازان وظیفه به بازار کار پس از پایان خدمت سربازی دانست.

وی با اشاره به اینکه با اجرای این طرح، شاهد کاهش بیکاری سربازان وظیفه پس از اتمام خدمت سربازی بوده‌ایم، خاطرنشان کرد: این طرح با همکاری جهاددانشگاهی، سازمان فنی‌وحرفه‌ای و وزارتخانه‌های ورزش و جوانان، جهادکشاورزی و ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار شد.

در ادامه، دکتر حسین امینی، معاون آموزشی سازمان جهاددانشگاهی خراسان رضوی، در قالب این طرح، ۱۰۰۰ نفر از سربازان نیروهای مسلح در استان خراسان رضوی، دوره‌های مهارت‌های عمومی حوزه اشتغال و کارآفرینی و مهارت‌های زندگی را فرا گرفتند.

وی ادامه داد: در این طرح دوره‌های آموزشی مهارت‌های عمومی اشتغال و مهارت‌های عمومی زندگی به سربازان وظیفه نیروهای مسلح در محل پادگان‌ها و مراکز آموزش نظامی ارائه شد.

به گفته وی، این طرح در مدت ۸۰ ساعت و در دو بخش «آموزش مهارت‌های عمومی» و «آموزش مهارت‌های زندگی» اجرا شد.

دیگه چه خبر؟

مقصود اسعدی سامانی، دبیر انجمن شرکت‌های هواپیمایی: با آنکه مسیر هوایی مناطق گردشگری و سیاحتی و مناطق نفت‌خیز از چارتر استثنا شده‌اند، به‌تازگی به سازمان هواپیمایی کشوری درخواست داده‌ایم مسیر مشهد به پروازهای گروهی و چارتری اضافه شود.

علی رسولیان، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان‌رضوی: پروژه‌های سرمایه‌گذاری استان در قالب الگوی مثلث توسعه اقتصادی فرهنگی بیش از ۹۲ هزار میلیارد تومان است و پیش‌بینی شده است به ۱۵۰ هزار میلیارد تومان برسد. بنابراین استان نگاه ویژه‌ای برای پیگیری و عملیاتی شدن تک‌تک این پروژه‌ها دارد.

سعید سلطانی سروستانی، مدیرعامل اتحادیه سراسری دامداران: هر کیلو دام زنده سبک برای عید قربان ۴۲ هزار تومان عرضه شود.

با حضور رسولیان، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان‌رضوی از خدمات شکوه میرشاهی تقدیر و محمدرضا شاه‌پسند به‌عنوان مدیرکل دفتر جذب و حمایت از سرمایه‌گذاری منصوب شد.